

ENTREVISTA

ALCALDE DE BRUSSEL·LES

Sr. Philippe Close

Després de ser nomenat alcalde el 2017, va ser elegit a les eleccions del 2018. Quin balanç fa d'aquests anys en el càrrec?

L'any vinent arribem al final d'aquesta legislatura. Un dels nostres objectius era dotar cada barri de la ciutat dels serveis socials, educatius, culturals, recreatius i esportius a què tenen dret els nostres conciutadans. Volem crear una "ciutat deu minuts" per millorar la qualitat de vida, reduir la polarització social entre els territoris, evitar que alguns barris quedin aïllats i combatre l'aïllament de les persones en situació de vulnerabilitat.

Hem avançat en aquests àmbits perquè la ciutat de Brussel·les està compromesa amb els principis de solidaritat i d'igualtat d'oportunitats que sustenten el nostre projecte de ciutat integradora.

Tots aquests principis són al centre dels nostres objectius educatius i pedagògics. Per exemple, hem donat suport a la prestació de serveis públics gratuïts, i en particular als serveis que giren al voltant de l'ensenyament obligatori.

Tot i que l'educació és gratuïta a Bèlgica, les famílies han de fer front als costos associats. Actualment, la ciutat de Brussel·les sufragava amb el seu pressupost i/o amb el suport dels organismes responsables, el cost del material escolar, incloses certes eines informàtiques d'ús personal, la natació i les activitats extraescolars i, finalment, però no per això menys important - els àpats en un gran nombre d'establiments escolars.

Per descomptat, durant aquesta legislatura hem hagut de fer front a crisis molt greus. La pandèmia del Covid-19 va mobilitzar una enorme quantitat de recursos per mitigar-ne les conseqüències per al conjunt de la societat. Des del punt de vista educatiu, hem donat el millor suport possible a l'alumnat i al conjunt de la ciutadania, adaptant contínuament les escoles i biblioteques per fer-les accessibles en funció de l'evolució de la pandèmia i de les mesures de protecció sanitària. Des del final de la pandèmia, la ciutat ha contribuït a la resiliència de la societat, en particular dels nens i joves que han patit la manca de socialització i retards en l'aprenentatge.

La guerra d'Ucraïna ens ha obligat a superar-nos una vegada més, ateses les dramàtiques conseqüències humanes que se'n deriven. La ciutat, els habitants i les empreses també han de suportar les conseqüències socioeconòmiques d'aquesta guerra, amb l'enorme problema que suposa l'increment dels preus de l'energia i la inflació galopant. La solidaritat és més que mai, la base de la nostra acció política.

Parli'ns de la ciutat de Brussel•les. Quines són les característiques que defeixen la ciutat?

La característica més destacada de la ciutat és la seva diversitat sociocultural. A la nostra capital hi viuen més de 180 nacionalitats diferents. Això és possible atès que els habitants de Brussel•les fomenten un esperit de trobada i solidaritat entre les persones. Volem fer de les nostres diferències font de fortalesa!

El repte és, per tant, "construir junts la nostra ciutat": això comença a l'escola, des de ben petits, i es basa en un projecte pedagògic i educatiu, on les classes de ciutadania i els tallers de "Philo", per exemple, són essencials.

A més, la nostra ciutat és la capital del país i gestiona un gran nombre d'institucions públiques de diferents sectors que presten servei a la població de tota la regió, molt més enllà dels límits municipals. La xarxa educativa compta amb més de 30.000 alumnes i abasta des de l'educació infantil fins a la superior, passant per les titulacions, les arts, la promoció social, etc.

També inclou un conjunt notable de biblioteques públiques. La ciutat també co-gestiona diversos grans hospitals universitaris, alguns especialitzats, sobretot en pediatria. A tot això cal afegir, per descomptat, nombrosos centres culturals, teatres, poliesportius, etc., que també entren dins del concepte de "Ciutat Educadora".

És clar que es tracta d'un recurs important, ja que ens permet forjar vincles sòlids i desenvolupar projectes i associacions innovadores que són essencials per a la nostra formació. Penso, per exemple, en les pràctiques cíviques dels nostres alumnes de 16 a 17 anys a hospitals, escoles infantils i residències de gent gran, la col·laboració entre les escoles primàries i el Théâtre de la Montagne Magique (el Teatre de la Muntanya Màgica) o les biblioteques en el marc del programa "J'aime lire dès la maternelle" ("M'agrada llegir des de l'escola bressol"), etc.

A més, s'organitzen multiplicitat d'actes educatius, culturals, socials i recreatius a tota la ciutat, als barris, als carrers i a les escoles.

Aquests actes poden tenir un abast nacional o internacional - exposicions a museus federals, congressos, concerts, festivals, etc.-, però també poden ser locals -festes al carrer on es produeix una apropiació social, patrimonial i mediambiental.

Ens pot explicar breument quines són les responsabilitats principals de la ciutat en matèria d'educació formal? La ciutat assumeix també altres responsabilitats en l'àmbit de l'educació no formal i l'aprenentatge permanent?

La ciutat té una xarxa educativa única a Bèlgica. El municipi coordina més de cent centres, des de l'educació infantil fins a l'ensenyament superior. Acostumo a dir que a la ciutat es pot aprendre de tot, des de llengües antigues fins a soldadura i altres oficis avançats, ciències, infermeria, arts aplicades, fusteria...

És una tradició que es remunta al segle XIX, i és una de les fites de les què ens sentim més orgullosos, i una de les nostres principals prioritats. Estem convençuts del paper emancipador de l'educació per a nens, joves i adults al llarg de tota la vida.

Per seguir el ritme dels canvis demogràfics i les exigències de les professions del futur, la ciutat adapta constantment la seva oferta educativa i inverteix enormes recursos al sistema d'ensenyament públic.

L'educació d'adults és també una prioritat des de fa molt de temps: oferim una educació per al progrés social d'una qualitat remarcable, que permet a milers dels nostres conciutadans accedir a professions, que sovint escassegen, que satisfacin les aspiracions.

El paper de les biblioteques públiques és, sens dubte, el de la formació al llarg de tota la vida: en aquest sentit, m'agradaria esmentar les biblioteques "Open +", que ara són accessibles fora de les hores normals d'obertura, a la nit, gràcies a un sistema automatitzat d'obertura de portes, cosa que permet a tota la població beneficiar-se d'espais d'estudi, de lectura o de recerca, i especialment d'Internet.

Finalment, la ciutat també ensenya música i arts a milers de nens, joves i adults a les seves acadèmies. Poden aprendre qualsevol instrument musical i qualsevol estil, així com dansa, teatre, òpera, tècniques gràfiques i visuals, etc.

Podria parlar-nos d'algunes mesures concretes que il·lustrin el pla de creixement inclusiu?

La qüestió de l'habitatge assequible és essencial en una ciutat tan diversa. Ens enfrontem a una demanda enorme d'habitatges de lloguer social i també volem que les generacions més joves, que tant ho desitgen, puguin accedir a la propietat d'un habitatge. La diversitat urbana és una resposta a aquests reptes. Es reflecteix en la renovació de barris i edificis multifuncionals amb fons públics.

En resposta a la pressió demogràfica, hem renovat o construït habitatges vinculats a infraestructures públiques. Per exemple, tenim escoles que han estat dissenyades alhora que els habitatges socials, accessibles a totes les butxaques: aquestes escoles comparteixen certs espais amb altres actors locals, per exemple els pavellons esportius a les tardes.

Pel que fa al repte de la migració, treballem per oferir una acollida digna i respectuosa a tothom, desenvolupant mesures específiques, com la creació al 2017 de la "BAPA BXL", l'Oficina d'Acollida als Novinguts. Aquestes instal·lacions permeten a totes les persones que vénen a viure a Brussel·les beneficiar-se d'un programa d'acollida, per adquirir els coneixements per comprendre la nostra societat i les nostres institucions, rebre suport per instal·lar-se, aprendre l'idioma, etc.

El nostre objectiu és facilitar una inclusió positiva i emancipadora, i esperem que tothom pugui participar activament en la construcció d'una ciutat acollidora i solidària.

Brussel·les aspira a convertir-se en una "ciutat 10 minuts", en què els ciutadans tinguin accés a tots els serveis essencials a menys de 10 minuts del seu domicili. Quines estratègies estan seguint per assolir aquest objectiu?

La "ciutat 10 minuts", de la qual n'hem parlat, és una prioritat social i econòmica. També té repercussions per al medi ambient. Això és vital si volem assolir l'objectiu de zero emissions de carboni i si volem que la vida a la ciutat continuï sent agradable davant del canvi climàtic. A més, hi ha tot un seguit d'iniciatives educatives que van de la mà d'aquests objectius i tenen imperatius ecològics.

A l'escola, al món de l'empresa, del comerç, del turisme i de l'oci, hi ha iniciatives focalitzades en conscienciar sobre el medi ambient. Per exemple, en matèria d'urbanisme, la ciutat educa als propietaris d'habitatges, els llogaters i tots els residents sobre bones pràctiques per estalviar energia i aigua, classificar residus, fomentar l'ús de les energies renovables i l'economia circular.

Brussel·les és una ciutat cosmopolita i multicultural amb més de 180 nacionalitats. Com promou l'ajuntament la igualtat d'oportunitats?

A més de la tasca educativa, de sensibilització i prevenció que duem a terme a les nostres escoles, la ciutat compta amb una "Unitat d'Igualtat d'Oportunitats" que lluita contra la discriminació de les persones LGBTQI+, les persones amb discapacitat, les dones i la població brussel·lesa d'origen estranger. L'objectiu és posar en marxa iniciatives de sensibilització adreçades a la ciutadania per lluitar contra els estereotips de desigualtat que continuen estant molt presents a la nostra societat. Aquests estereotips són contraris als nostres ideals de ciutat integradora.

Brussel·les és coneguda per la seva obertura: el nostre país va ser un dels primers del món a autoritzar el matrimoni per a tothom, per exemple. Aquesta capital és famosa per la seva festa anual de l'Orgull, una celebració festiva, però que ens recorda quant queda per assolir plenament la igualtat a la pràctica i en la ment de les persones.

Al Departament d'Educació, per exemple, hem creat una "Unitat de Gènere" dedicada a organitzar activitats sobre tots aquests temes a les nostres escoles. L'esport és una porta d'entrada perquè l'alumnat reflexioni sobre qüestions de discriminació de gènere i orientació sexual. A les nostres classes s'organitzen "Ateliers Philo" (Tallers de Filosofia) per convidar l'alumnat a reflexionar sobre aquestes qüestions, lliures d'estereotips. Això és essencial si volem construir una ciutat justa, integradora i solidària.

Des del 2017 està en marxa a Brussel·les el programa "Contracte Escolar", l'objectiu del qual és millorar l'entorn escolar i la relació entre l'escola i el barri. Podeu explicar en què consisteix aquesta iniciativa?

Ja hem parlat de la diversitat social i funcional. El "Contracte escolar" és un programa regional de renovació urbana que té com a objectiu millorar l'entorn escolar i reforçar les relacions entre l'escola i el barri, mitjançant inversions a l'escola i el seu entorn durant un període de cinc anys (pressupost màxim de 2,5 milions d'euros per contracte).

Aquestes accions tenen per objecte integrar les escoles a l'entorn urbà, a fi d'obrir-les al barri. El seu objectiu són les escoles l'alumnat de les quals està en situació de vulnerabilitat. Fins avui, la ciutat ha realitzat diversos contractes d'aquest tipus.

Observem que la majoria de les experiències que la seva ciutat ha compartit amb la AICE donen una importància primordial al principi núm. 20 de la Carta de Ciutats Educadores "Educació per a una ciutadania democràtica i global".

Per què és important que les ciutats eduquin per a una ciutadania democràtica i activa?

Sens dubte, l'experiència del Departament d'Educació de la ciutat de Brussel·les en matèria de ciutadania democràtica és notable.

Creiem que és vital conscienciar l'alumnat sobre la ciutadania. Volem formar "C.R.A.C.S." (ciutadans responsables, actius, crítics i solidaris). Com deia, tots els nostres alumnes de 16-17 anys realitzen unes pràctiques cíviqes de 30 hores. Això els permet submergir-se a la vida cívica, en organismes públics, hospitals, biblioteques, ONG, etcètera. És un programa únic a Bèlgica. N'estem orgullosos, perquè la resposta que rebem dels nostres socis, estudiants, professorat i famílies són extremadament positives, en termes de maduresa, comprensió dels problemes socials i compromís cívic.

També tenim cada any un grup d'escolars de la ciutat que viatja a Israel-Palestina amb una ONG que organitza un programa anomenat "Pour mieux comprendre" ("Per comprendre millor"): aquests alumnes coneixen la població local i tornen com a "ambaixadors de connexions", lliures d'estereotips prefabricats.

Totes aquestes iniciatives educatives són la base d'una societat millor.

Millorar la salut mental de la població és una de les preocupacions dels ajuntaments després de la pandèmia. És la cultura una manera de contribuir a millorar la salut mental? Pot explicar alguna iniciativa en aquest sentit?

La reobertura dels espais culturals després del Covid-19 es va considerar una alenada d'aire fresc molt necessària per als brussel·lesos.

A la nostra capital hi ha moltes mostres de cultura popular, un sentit "brussel·lès" de la festa. La ciutat ha redescobert feliçment els festivals que li han donat fama a tots els gèneres musicals.

L'estiu passat, vam tenir el "Summer Pop", petites fires itinerants, que recorden les de les festes de poble, instal·lades a tres districtes de la ciutat per fer tallers i jocs a les seves caravanes. Els nostres "Plaisirs d'Hiver" (plaers d'hivern) figuren entre els millors mercats nadalencs d'Europa i atrauen un gran nombre de turistes.

El tema de la salut mental és preocupant: els nostres conciutadans estan sotmesos a tensions múltiples, entre elles l'ansietat ecològica. La salut mental té un enorme impacte social, familiar i professional. Cal fer tot el possible, des de l'escola, per obrir la ment, sobretot a través de la cultura.

Els nostres programes escolars inclouen un "Itinerari d'Educació Cultural i Artística", amb un projecte anual per als centres de primària (aquest any, el teatre de Molière; l'any vinent, l'Art Nouveau). Sembla que alguns metges també han decidit "receptar" visites culturals als seus pacients; això demostra la importància del que alguns consideren un "passatemps", però que és tan vital per al nostre benestar.

La ciutat de Brussel·les va ser escollida a l'Assemblea General d'Andong de l'octubre de 2022 com a nou membre del Comitè Executiu de l'AICE. Què els va motivar a presentar la seva candidatura? Quin és el principal benefici de pertànyer a aquesta Associació, en la seva opinió?

En tant que membre del Comitè Executiu, la ciutat vol ser activa, concretament per reunir ciutats del nord d'Europa per dur a terme activitats de descobriment i reflexió conjunta sobre la Ciutat Educadora.

Per la mida de la ciutat i els seus recursos humans, Brussel·les té competències en multiplicitat d'àmbits relacionats amb l'educació. És una ciutat internacional i seu d'un gran nombre d'organismes internacionals, principalment de la Unió Europea, del seu Parlament i Comissió, tots ells palanques d'acció per sensibilitzar sobre els principis de la Ciutat Educadora.

Estem acostumats a organitzar trobades internacionals i a rebre grups de tot el món. Estem plenament convençuts del valor afegit que ofereixen organitzacions internacionals com l'AICE per posar en comú experiències i enriquir-nos amb la pluralitat de punts de vista educatius i pedagògics.

Els nostres programes escolars inclouen un "Itinerari d'Educació Cultural i Artística", amb un projecte anual per als centres de primària (aquest any, el teatre de Molière; l'any vinent, l'Art Nouveau). Sembla que alguns metges també han decidit "receptar" visites culturals als seus pacients; això demostra la importància del que alguns consideren un "passatemps", però que és tan vital per al nostre benestar.

